Ner. 75. Sobota 1. Kwietnia 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

(Buletyny o stanie zdrowia Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Wilhelma.)

Wiédeń, 28. marca. Jego cesarzewicz. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Wilhelm spał zeszłej nocy kilka godzin z przerwą i obudził się z bolem głowy, który jednak trwał krótko. — Co do gorączki i osłabienia, jakoteż nieregularnego odbywania się funkcyi brzucha, nie zaszła w ostatnich 24 godzinach żadna niepomyślna zmiana.

Wiédeń, 28. marca 1854.

Radca dworu *Seeburger*, c. k. pierwszy lekarz przyboczny Profesor Dr. J. *Oppolzer*.

Dr. *Steinmassler*, Sztabowy lekarz polny, Dr. *Schmerling*.

(A. B. W. Z.)

(Wiadomości z krajów koronnych.)

Bregencya, 21. marca. W ciągu tego tygodnia zjechało się tu kilku urzędników policyi z Austryi, Bawaryi, Würtembergu i W. księztwa Badeńskiego dla naradzenia się nad wspólnemi środkami względem policyjnej kontroli cudzoziemców w państwach przytykających do jeziora Bodensee, a osobliwie przybywających i odjeżdżających paropływami cudzoziemców. Konferencya ta odbyła się za staraniem Austryi. *(W. Z.)*

Wenecya, 21. marca. Dzisiaj przybył tu książę Ludwik Lucyan Bonaparte z Werony. *(W. Z.)*

Hiszpania.

(Plan nowej organizacyi policyi Madryckiej. — Wezwanie do zbiegłych żołnierzy pułku Cordova.)

Madryt, 16. marca. Prezydent ministrów przedłożył wczoraj Jej Mości królowej do sankcyonowania plan nowej organizacyi policyi madryckiej, która ma być postawiona na stopie wojskowej.

W Saragosie zostali zbiegli do Francyi żołnierze rozwiązanego pułku Cordova wezwani ogłoszeniem publicznem, ażeby się stawili przed przynależną władzą, gdyż w przeciwnym razie będą uważani za dezerterów i podpadną przepisanemu wyrokowi. Codziennie wydarzają się jeszcze nowe aresztacye pomiędzy obywatelami miejskimi, którzy się skompromitowali przy powstaniu.

W San Sebastian wydano ogłoszenie wzywające majtków hiszpańskiej marynarki handlowej, ażeby się stawili w Bordeaux, jeźli życzą sobie pod nader korzystnemi warunkami wstąpić do służby wojennej we Francyi. *(W. Z.)*

Anglia.

(Sprawy parlamentu. — Odpłynięcie 44. pułku z Gibraltaru do Oryentu.)

Londyn, 24. marca. Na wczorajszem posiedzeniu *izby wyższej* prostował książę *Newcastle* swoje ostatnie oświadczenie co do liwerunku siana dla armii expedycyjnej; ów oszukaniec nienazywa się Sturges, lecz Tomasz Sturgeon i synowie w Essea, i poczyniono już potrzebne kroki dla wytoczenia sądowego śledztwa. — Lord *Ellenborough* przedłożył izbie petycyę z Newcastle względem oczyszczenia ujścia rzeki Tyne.

Na posiedzeniu *izby niższej* przedłożył Mr. T. *Duncombe* trzy petycye ze strony kilkunastu naturalizowanych cudzoziemców (między tymi pięciu Szwajcarów, jeden Austryak i jeden Rosyanin) użalających się na to, że ministeryum spraw zagranicznych niechce im wydawać paszportów. (Podług rozporządzenia z roku 1850 niejest żaden cudzoziemiec, naturalizowany po 24. sierpnia 1850, całkowicie uprawnionym poddanym angielskim, niema prawa do opieki rządu angielskiego po za granicami Anglii i niemoże otrzymać paszportu od ministeryum.) Sir J. *Graham* i Mr. B. *Osborne* dali względem liwerunku siana Tomasza Sturgeon i synów taką samą odpowiedź, jak książę Newcastle w izbie wyższej. Jeneralny prokurator otrzymał pozwolenie izby dla wniesienia bilu zaostrzającego ustawę przeciw grom hazardowym w takzwanych „Jaskiniach prywatnych," między innemi zawarte jest w tym bilu postanowienie, że schwytani na gorącym uczynku lub w „Jaskini" (po największej części znakomici) gracze, którzy zazwyczaj zachowują *incognito* swoje w obec policyi, mają być karani za podanie fałszywego nazwiska lub adresu.

25. marca. Na posiedzeniu izby niższej interpelowano znowu *Lorda J. Russell* o zamiary rządu we względzie praw neutralnej żeglugi podczas wojny, i znowu prosił lord izbę o cierpliwość, z tem zapewnieniem, że rząd zajmuje się bardzo gorliwie tą kwestyą i że wkrótce już spodziewa się uwiadomić izbę o rezultacie (oklaski) może w formie rozkazu rady tajnej, chociaż niemoże jeszcze powiedzieć, czy niebędzie w tej mierze potrzebne wniesienie bilu. *Mr. Drummond* pragnie się dowiedzieć, czy rząd zamyśla przedłożyć izbie zawarty z Francyą traktat co do zamiarów i celu wojny? *Lord J. Russell* odpowiada, że wprawdzie wymieniano już kilka not o tym przedmiocie, ale układy toczą się jeszcze, i dlatego niemożna jeszcze przedłożyć izbie tych dokumentów.

Do Southampton przywiózł paropływ „Sułtan" wiadomość o odpłynięciu 44go pułku z Gibraltaru do Oryentu. Pułk ten składał sie z 30 oficerów, 47 sierżantów, 18 tamborów i 850 szeregowców. Gubernator Gibraltaru, Sir R. Gardiner pożegnał pułk uroczystą przemową, w której życzy mu szczęścia dlatego, iż został zaszczycony udziałem w świetnej wyprawie do oryentu, i oddaje mu najszczerszą pochwałę dla wzorowej jego konduity. Pułk ten odpłynął na pokładzie okrętu „Orinoco," który już odwoził jeden transport żołnierzy do Malty. — Temi dniami oczekiwano w Gibraltarze z Brestu eskadry francuzkiej składającej się z 1 okrętu liniowego, 1 fregaty śrubowej i 3 paropływów, która popłynęła do Tulonu dla przyłączenia się do floty.

(Meeting antirosyjski. — Telegrafy elektryczne na widowni boju w Turcyi.)

Londyn, 24. marca. W ratusznej sali Oldham odbył się we środę wieczór pod prezydencyą lorda-majora antyrosyjski meetyng. Sala obejmowała 5000 osób, ale pomimo to dla natłoku była za mała, i kilka set osób musiało dla braku miejsca odejść. Po niektórych mowach zapadły jednogłośnym entuzyazmem dwie rezolucye, które przyjęto do petycyi mającej się przedłożyć parlamentowi. Między mowcami nieznajdował się żaden członek parlamentu. Najnamiętniejsze wyrazy okrywano rzęsistemi oklaskami.

Większa część floty bałtyckiej albo już stanęła albo się zbliża ku miejscu swego przeznaczenia.

Tak tutaj jak w Paryżu zamyśla rząd, na widowni boju w Turcyi założyć telegrafy elektryczne, ażeby szybkością błyskawicy połączyć Konstantynopol z główną kwaterą Omera Baszy, z francuskim i angielskim obozem, z Warną i t. d. Słychać, że ten pomysł wyszedł od towarzystwa dla telegrafów elektrycznych (*Electric-Telegraphu-Company*).

Telegraf z Southampton z dnia dzisiejszego donosi: „Okręt „Tagus" zawinął tu z Lizbońską pocztą z dnia 19. — Wszystkie zagraniczne wojenne okręta opuściły Tag. W prowincyi Trasso usiłowano nadaremnie zbuntować lud przeciw nowemu systemowi podatku." *(W. Z.)*

Francya.

(Uwagi „Monitora" względem dokumentów dyplomatycznych ogłoszonych w sprawie Turcyi.)

Paryż, 23. marca. „Moniteur" zawiera następujący artykuł: „Ogłosiliśmy dokumenta odnoszące się do oświadczeń, jakie Rosya złożyła rządowi angielskiemu w pierwszych miesiącach roku zeszłego. O zamiarach tego mocarstwa świadczą pisma urzędowe pochodzące z kancelaryi rosyjskiej i z gabinetu samego Cesarza Mikołaja, i okazała się teraz zupełna słuszność postępowania rządu francuskiego, który w demonstracyach wynikłych na pozór z pobudki sporów o miejsca święte w Palestynie, przewidywał plany niebezpieczne dla Turcyi i Europy. Wiadomo teraz, jak stanowczo uchylił się gabinet angielski od wszelkich układów zaproponowanych przez Rosyę co do przyszłego rozbioru państwa tureckiego, i nie potrzebujemy już robić żadnych dalszych uwag, który z obydwóch rządów pomienionych przedstawia się w tych korespondencyach korzystniej.

A jeźli w odrzuconych przez Anglię propozycyach natrafiamy na myśli zbyt śmiałe i bezwzględne, to niemniej zadziwić muszą i wypadki zupełnego zamilczenia. Cesarz Rosyi przerabia mapę europejską, nie wspominając przy tem wcale o Prusach i nie pytając się Austryi. Wiadomo, jak monarcha rosyjski odpowiedział posłowi an-

gielskiemu, którego to zdziwiło, że o mocarstwie ostatniem nie wspominano. Ciekawa zresztą rzecz, jaka część mogłaby przypaść Austryi, gdyby Rosya zajęła Multany i Wołoszczyznę, Bułgaryę i Serbię. Godne też uwagi postanowienie względem Grecyi, której Cesarz Mikołaj niedozwala nietylko przywrócenia państwa bizantyńskiego, lecz nadto zaprzecza i wszelkiego rozszerzenia granic, któreby mogło Grecyę uczynić państwem potężnem.

Co się zaś tyczy rządu Cesarza Napoleona, tedy o tej troskliwości, z jaką Rosya chciała go pominąć przy tym planie zmiany terytoryalnej, zrobić ma jedna tylko uwagę, a mianowicie: że po odmownej odpowiedzi w Londynie do Francyi się odniesiono, i że Francya również odrzuciła propozycye pośrednie i bezpośrednie, i prawie takie same, jakie wprzód Anglii przedkładano". *(Abbl. W. Z.)*

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 20. marca. Dekretem ministra finansów zredukowano stopę procentową bonów skarbowych zacząwszy od 20. marca, rocznie na 4 pCt. dla bonów z terminem od 3 do 5 miesięcy, na $4^1/_2$ pCt. dla bonów od 5 do 11 miesięcy, a na 5 pCt. dla bonów na jeden rok.

Przedłożonym radzie stanu projektem do ustawy zamierzono zredukować portoryę krajową na 20 cent. od listów frankowanych a na 30 cent. od niefrankowanych.

Według dzienników Toulońskich odpłynęło kilka okrętów z wojskiem do Afryki dla przywiezienia ztamtąd wprawnego do wojny wojska algierskiego, jako to: Spahów i Żuawów, których do Gallipoli zawiozą. Pułk piechoty marynarki, który odbędzie wyprawę w dywizyi księcia Napoleona, zamienił swój dawny karabin okrętowy na strzelbę strzelców z Vincennes i wykonywa codzień ćwiczenia.

Rada municypalna w Nantes wotowała 12.000 fr. na wsparcie familii zabranych do floty majtków, a tamtejsza izba handlowa 2000 fr. na ten sam zamiar. *(W. Z.)*

Włochy.

(Zgon Jego królewicz. Mości księcia Parmy.)

Parma, 27. marca, $5^3/_4$ god. popołudniu. Właśnie umarł Jego królewicz. Mość Książę Parmy z chrześciańską rezygnacyą.

(Jego królewicz. Mość Książę Ferdynand Karol III., Józef Maria Vittorio Balthasar z Bourbon, Infant Hiszpański, urodził się dnia 14. stycznia 1823, ożenił się d. 10. listopada 1845 z Księżną Ludwiką, Maryą, Teresą z Bourbon, i objął skutkiem abdykacyi swego żyjącego jeszcze Ojca, Księcia Karola II. dnia 10. kwietnia 1848 rządy księstw Parma, Piacenza i państw z niemi połączonych. Następca Tronu Książę Robert, urodził się d. 9. lipca 1848 r.). *(Abbld. W. Z.)*

Niemce.

(Wypadek Jego Mości króla Prus. — Kuryer z Petersburga. — Komisya dla sprawdzenia projektów rządowych.)

Berlin, 25. marca. Wiadomo już o przykrym wypadku JM. króla. Szczęściem jednak oko nie nadwerężone bynajmniej, chociaż twarz mocno zapuchła. Z polecenia lekarzy przebył JM. król dzień wczorajszy i dzisiejszy w łóżku, i dla lepszego wypoczynku nie przyjmował dzisiaj żadnych przedłożeń. Buletyny o stanie zdrowia JM. króla nie wychodzą, i wiadomo tylko z raportów lekarskich, że JM. król przepędził noc spokojnie, i że gorączka nieco ustała. Puchlizna na twarzy nie powiększyła się.

Słychać, że dnia 24. b. m. przybył tu kuryer z Petersburga z tem uwiadomieniem, iż JM. Cesarz nie dał żadnej odpowiedzi na ultimatum mocarstw zachodnich.

Mianowanie komisyi dla rozpoznania ostatnich przedłożeń rządowych sprawiło tu niemałe wrażenie. Z 21 członków należy sześciu stanowczo do lewej a pięciu do prawej strony Izby. Reszta członków podzieliła się na rozmaite frakcye, a mianowicie: 2 należy do frakcyi Bethmann-Hollwega; 2 do frakcyi Hohenlohe; 4 do frakcyi Reichensperger; 1 do frakcyi polskiej, a 1 według własnego oświadczenia nie należy do żadnej frakcyi (hrabia Ziethen). O szczegółach posiedzeń komisyi nie można się nic pewnego dowiedzieć, zwłaszcza że członkowie robią jeszcze sekret z tego. Prezydent ministrów miał podobno przedłożyć komisyi notę do rządu rosyjskiego, której treść dobrze przyjęto. Posiedzenia komisyi przeciągną się zapewne bardzo długo, a obawa co do odrzucenia noty tej ustaje coraz więcej. Uchwalono też w komisyi, izby przedłożyć Izbie propozycyę względem uzasadnionego przyzwolenia na pożyczkę. Można jednak łatwo przewidzieć, że rząd nie przyjął-by uzasadnionego kredytu.

Dziennik „Westf. Mercur" przytacza następującą korespondencyę z Berlina: „Minister wojny rozporządził dnia 17. b. m., jako ze strony władzy wojskowej nie zachodzą żadne trudności względem powrotu i dalszego zamieszkania w Kolonii czcigodnych księży Jezuitów, dawniej z pomienionego miasta wydalonych". *(Abbl. W. Z.)*

Darmstadt. 22. marca. Baron Brunnow odjechał dziś do Bruxeli, zkąd spodziewany za 14 dni z powrotem. *(Abbld. W. Z.)*

Szwecya.

(Depesza telegraficzna.)

Nyborgska prywatna depesza z dnia dzisiejszego zrana donosi, że angielska flota licząca 23 okrętów, przepłynęła tędy wśród wystrzałów salutujących. *(W. Z.)*

Rosya.

(Przegląd litewskich i wołyńskich pułków gwardyi przybocznej.)

Petersburg. 16. marca. Na dniu 9. i 10. b. m. robił Jego Mość Cesarz ścisły przegląd litewskich i wołyńskich pułków gwardyi przybocznej i pułku grenadyerów Jego Mości Króla Prus, które mają wyruszyć w pochód, i znalazł je równie jak ich przybory w jak najlepszym stanie. Skutkiem tego wyraził Jego Mość Cesarz głównemu szefowi gwardyi i korpusu grenadyerów Jego Cesarzew. Mości Wielkiemu księciu następcy tronu swoje najszczersze uznanie, a komendantom pułkowym jako też wszystkim sztabowym i wyższym oficerom zlustrowanych wojsk swoja cesarską życzliwość; niższym zaś szarżom kazał wypłacić tytułem gratyfikacyi po 1. rublu dla każdego. *(W. Z.)*

Księztwa Naddunajskie.

(Wiadomości z widowiska wojny.)

Do dziennika *Sieb. Bote* piszą z widowni boju, że wojska tureckie wpadły pierwszych dni miesiąca bieżącego do Czupurczero niedaleko Kalafatu, i że z wyjątkiem ośmiu podobno familii, które się schroniły do posiadłości księcia Miłosza, uprowadziły po zburzeniu włości tej wszystkich jej mieszkańców za Dunaj.

Z Widdyna donoszą o pojawieniu się 1. b. m. oddziału wojsk rosyjskich z rydlami i motykami na lewym brzegu Dunaju, naprzeciw głównej kwatery tureckiego korpusu pogranicznego w Florentinie, chcąc tam zająć stanowisko obronne. Baterye jednak tureckie udaremniły ten zamiar. Przy tej sposobności zerwała rosyjska kula działowa kopułę z jednego meczetu we Florentinie.

Komunikacya między Widdynem i Kalafatem utrzymuje się za pomocą 14 małych okrętów z pomostem z desek łączącym brzeg wołoski z ostrowiem na rzece Dunaju. Zresztą utrzymują komunikacyę łodzie rybackie i ociężałe okręta żaglowe; jest też 6 promów, któremi przewożą na raz 50—60 koni, jeżli wiatr przeciwny niestanie na przeszkodzie. W takim bowiem razie mogłyby promy rzucone być na zaspy przed widdynskim kasztelem i co się już nawet wydarzało czasami.

Dnia 15. b. m. wyladowało 800 Turków na wyspę leżącą między Turtukajem i Oltenicą dla zburzenia bateryi wzniesionych poniżej Oltenicy. Niedokończone całkiem jeszcze baterye rosyjskie słabo tylko odpowiadały na ogień działowy i karabinowy, ztemwszystkiem jednak ostały się baterye rosyjskie bez szkody i dokończono je nocy następnej. W obronie tych bateryi miała poledz znaczna liczba żołnierzy rosyjskich.

Kronszt. Ztg. donosi, że stojące w Bukareszcie wojska rosyjskie otrzymały rozkaz do wyruszenia ztamtąd dnia 1. przyszłego miesiąca ku Dunajowi. Książę Gorczaków odjechał 16. b. m. do Ibraiłowa. W całej Wołoszy nastała już wiosna i bardzo dobra pogoda, a gościńce tak podeschły, że wszędzie wzbija się na nich kurzawa. *(Abbld. W. Z.)*

(Wiadomości z Odessy i Szumli.)

Do powszechnej gazety augsburgskiej piszą z nad Dunaju pod dniem 19. marca: W Odesie uzbrajają od 14 dni z wielką gorliwością tamtejsze fortyfikacye portowe i baterye nadbrzeżne. Jeneral-major Brim, szef sztabu jenerała Czeodajew, przybył do Odessy i zajmie się niezwłocznie wytyczeniem obozu pod Tiraspolem dla 6go korpusu piechoty; korpus ten liczy 40.000 ludzi. Na Wołyniu zaś ma być rozłożony korpus rezerwowy liczący 50.000 ludzi półweteranów pod dowództwem jenerała Szinelnikow.

Z Szumli donoszą, że jakiś Grek wysadził w powietrze znajdujący się za miastem magazyn prochu, przezco cześć północnych fortyfikacyi zniszczoną została. W Widdyniu uważają te wiadomość za czczą pogłoskę. Omer Basza naradzał się temi dniami z Rustem Baszą, gubernatorem Adryanopola, nad ostatniemi przygotowaniami dla obozu sułtańskiego. Na linii dunajskiej panuje w tej chwili jeszcze zawieszenie broni. Książe Gorczakow wydał rozkaz, azeby gościniec wiodący z Bukaresztu do Fokszan nad Serethem przysposobiono w przeciągu 4 tygodni do przeprawiania pociągów wszelkiego rodzaju. Jak wiadomo, należy gościniec ten do lepszych nieco pomiędzy złemi w ogóle drogami Wołoszczyzny. 15.000 ludzi pracuje około naprawy jego. *(W. Z.)*

(Najnowsze doniesienia z teatru wojny.)

— Według najnowszych wiadomości z *teatru wojny* nad Dunajem z dnia 22. i 23. można się spodziewać, że za przybyciem księcia Gorczakowa do Ibraiły będzie wykonana ze strony Rosyan w większym rozmiarze expedycya między Reni i Ibraiłą na drugi brzeg Dunaju, ażeby atakować wzniesione koło Matszyna baterye tureckie, z których ciągle dają ognia do pozycyi rosyjskich i przeszkadzają Rosyanom baterye budować. Do tej expedycyi mają być użyte wszystkie wojska, które między Ibraiłą i Reni stoją skoncentrowane. *(Ll.)*

Turcya.

(Doniesienia z zatoki Beikos — Przygotowania w Kalafacie.)

Do dziennika *Pays* piszą z zatoki Beikos z 11go, że angielska fregata parowa „Retribution" i francuska korweta parowa wypłynęły na morze, a to w zamiarze zniszczenia przemocą palisad wzniesionych przez Rosyan na Dunaju i wstrzymujących żeglugę okrętów handlowych — jeżli-by Rosyanie dobrowolnie przeszkód tych usunąć niechcieli. Według doniesień dziennika *Times* było pobudką do tego postanowienia uwiadomienie konzula angielskiego w Gałaczu

przesłane do konzula angielskiego w Konstantynopolu, i przez tegoż dalej okólnikiem podane. W pomienionem doniesieniu stoi między innemi, że Rosyanie zarzucają dunajskie ujście św. Jerzego ogromnemi bryłami kamienia, worami z piaskiem itp., i że Sulinę zamknęli łańcuchem, dozwalając tylko czasami wolnego przejścia środkiem rzeki mniejszym okrętom.

Pays donosi dalej, że w Kalafacie przygotowywano się 7. b. m. na wszelkie wypadki stanowcze, a mianowicie na bliską bitwę walną. Dniem bowiem wprzód ogłoszono rozkaz dzienny, w którym powiedziano wojsku, że Kalafat stał się nagle dla Turcyi punktem nader ważnym, i że dzielna, zwycięzka obrona tego miejsca może przynieść niezmierne korzyści wojskowe. Przeciwnie zaś byłaby utrata Kalafatu największą zakałą dla Turcyi, zaczem sułtan oczekuje z pewnością, że zebrani pod Kalafatem wojownicy walczyć będą w obronie tego miejsca do upadłego. Widać więc ztąd, że dnia 7go spodziewano się walnego ataku. *(A. B. W. Z.)*

(Ruchy wojsk. — Trudności w poborze podatku pogłównego.)

Osserv. Triest. donosi z *Adryanopola* pod dniem 10. b. m.: Dwa z pomiędzy stacyonowanych tu dziewięciu batalionów regularnego wojska odeszły 6go, a dwa inne 8go b. m. do głównej kwatery w Szumli, pozostałe zaś przygotowują się również do pochodu w tym samym kierunku. Z Konstantynopola przybywają tu ciągle wojska w przechodzie ku widowni boju.

Pobór Charatzu (podatku pogłównego) natrafia ciągle na wielkie trudności. Podatek ten, zniesiony przed trzema laty został teraz nanowo zaprowadzony i z tej przyczyny żądają teraz całej trzyletniej zaległości, wynoszącej taką kwotę, na jaką biedniejsze klasy ludności w żaden sposób ściągnąć się niemogą. *(W. Z.)*

(Najnowsze wiadomości z Konstantynopola.)

Najnowsze wiadomości z Konstantynopola z dnia 16. niedonoszą jeszcze nic o publikacyi firmanu dla polepszenia położenia Chrześcian w Turcyi. Ale ponieważ lord Stratford w swej depeszy, datowanej pod dniem 25. lutego, której całą osnowę zakomunikował lord Clarendon izbie wyzszej, oświadczył, że się niestraci ani jednej chwili, ażeby ogłosić firman, sankcyonowany już przez Sułtana, więc nieulega żadnej wątpliwości, że publikacyę tę wstrzymały nieprzewidziane trudności ze strony Muftego. *(G. W.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 28. marca. *Monitor* zawiera deklaracye Cesarza do senatu i ciała prawodawczego. Cesarz i Królowa Anglii oświadczyli, że jeżeliby zatargi z Portą niezostały załatwione w drodze dyplomatycz., a ustąpienie z księstw naddunaj. nienastąpiło w ciągu wyznaczonego terminu, byłyby te mocarstwa zmuszone uważać odmowną odpowiedź lub milczenie za wypowiedzenie wojny. Gabinet Petersburski postanowił nieodpowiadać na to. Cesarz polecił przeto uwiadomić izby, że postanowienie to sprowadza wojnę między nami a Rosyą, a odpowiedzialność za nią spada zupełnie na to mocarstwo. — Deklaracya przyzwala okrętom rzsyjskim sześć tygodni do wolnego odpłynięcia z portów francuskich. Rosyanie mogą mieszkać we Francyi pod warunkiem poważania ustaw krajowych.

Berlin, 28. marca. FZM. Hess przybył tutaj. Rana Jego Mości króla zaczyna pomyślnie materyzować, róża nierozszerzyła się dalej. Słychać, że flota angielska odpłynie do zatoki Kiögen, na południe od Kopenhagi.

Karlsruhe, 28. marca. Wiadome rozporządzenie rządowe względem nadużyć Arcybiskupa Fryburgskiego cofnięto, iż już niepotrzebne.

Kiel, 28. marca. Cała flota angielska stojąca w porcie ma jutro zrana znowu odpłynąć.

Parma, 28. marca. Jej królewicz. Mość Księżna Parmy objęła rząd dekretem z 27. marca w imieniu Swego małoletniego syna. Dotychczasowe ministeryum zostało rozwiązane, a tymczasowo złożono nowe z panów *Salati* dla sprawiedliwości, *margrabi Pallavicini* dla spraw wewnętrznych i zewnętrznych, i *Lombardini* dla finansów. Baronowi Ward oznajmiono, ażeby tu nie powracał. Środek ten znalazł powszechną sympatyę i spokój publiczny niezostał bynajmniej zakłócony.

Książę Gorczakow do barona Mayendorff w Wiédniu.

Braiła, 12. (24.) marca.

Skoncentrowane naprzeciw Matszyna wojska przeszły wczoraj Dunaj w dwóch kolumnach, a mianowicie: główna kolumna pod dowództwem jenerała Lüders w Gałaczu bez oporu, gdyż nieprzyjaciel nieoczekiwał nas na tym punkcie, a druga kolumna pod moją wodzą w Braile, gdzie przejście gwałtownie wymuszone i szczęśliwie uskutecznione zostało. Nasza strata nieznaczna.

— Według raportów rosyjskich przeprawił się d. 11. (23.) b. m. przemocą oddział korpusu armii niższego Dunaju pod dowództwem jenerała Ouchakow przez Dunaj powyżej Tulczy. Mimo żwawego oporu ze strony nieprzyjacielskiej zajęto usypane na brzegu reduty. Strata Turków była bardzo wielka, Rosyan znaczna, Rosyanie wzięli 11 dział i 150 jeńców, a między nimi pułkownika i pięciu oficerów. Jenerał Ouchakow zajął tego samego dnia Tulczę.

Konstantynopol, 20. marca. Ujście Suliny zrobiono nieprzystępnem. Zjednoczone floty stoją ciągle jeszcze w zatoce Bejkos. Flota rosyjska miała wypłynąć z Sebastopola; wojska mocarstw zachodnich mają obsadzić Dardanelle. W Bułgaryi miano zamordować kilku Mokanów. Z Larissa przybyła deputacya z oświadczeniem lojalności. Ferman względem mieszanych trybunałów zrobił wiele niechęci.

Ateny, 24. Wysadzone na ląd wojska tureckie dostały się przez Salamorę do twierdzy Arty. Grivas jest już oswobodzony. — W Delfino wybuchło powstanie. W Epirze i Tessalii staczają się ciągle nieznaczne utarczki. Turecki ambasador odebrał swoje paszporta i wsiadł w Epirze na okręt.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 31. marca. Na naszym dzisiejszym targu sprzedawano korzec pszenicy po 23r.30k.; żyta 18r.53k.; jęczmienia 15r.12k.; owsa 10r.3k.; hreczki 16r.54k.; grochu 24r., kartofli 10r.30k.; — cetnar siana po 2r.6k.; okłotów 1r.29k.; — sąg drzewa bukowego po 27r.15k., sosnowego po 22r. 30k. w. w. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 18. marca. Według doniesień handlowych podajemy przeciętne ceny cerealiów i innych artykułów, jakie były od 1. do 15. marca na targach w Kołomyi, Kuttach i Śniatynie: korzec pszenicy po 5r.48k.—5r.38k.—5r.42k.; żyta 4r.48k.—4r.38k.—4r. 28k.; jęczmienia 3r.20k.—0—2r.42k.; owsa 2r.10k.—1r.48k.—2r. 14k.; hreczki 3r.36k.—3r.36k.—0; kukurudzy 4r.18k—4r.—3r.49k.; kartofli 3r.—2r.24k.—0. Cetnar siana 48k.—1r.30k.—59k.; wełny w Kuttach 22r.; nasienia konicza w Kołomyi 45r. Sąg drzewa twardego 6r.—5r.54k.—9r., miękkiego 4r.—5r.40k.—0. Funt mięsa wołowego $3^1/_5$k.—$3^1/_5$k.—$3^2/_5$k. Garniec okowity 1r.36k.—1r.40k.—1r.28k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 31. marca.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	m. k.	6	9	6	13
Dukat cesarski	„ „	6	14	6	20
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	51	10	59
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	2	5	2	7
Talar pruski	„ „	2	5	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	32	1	33
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	92	6	92	25

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 31. marca 1854.		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	92	45
Dawano „ „ za 100	„ „	92	15
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

Wiédeński kurs papierów.

			Dnia 28. marca.	w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	80 $79^7/_8$ $^3/_4$ $^9/_{16}$ 80 $^1/_8$	$79^{13}/_{16}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„	—	—
detto detto	$4^1/_2$%	„	71	71
detto detto	4%	„	$65^1/_2$	$65^1/_2$
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„	—	—
detto detto detto	3%	„	—	—
detto detto	$2^1/_2$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„	200	200
detto detto z r. 1839		„	$111^1/_2$	$111^1/_2$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2^1/_2$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%		$98^1/_4$ $^1/_2$ 99 $^1/_4$ $^1/_2$	99
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		—	—
detto krajów koron.	5%		—	—
Akcye bankowe			1100 1095 1085	1095
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.				2130
Akcye kolei żel. Głognickiej na 500 złr.				—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.				—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.				—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.				548
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.				—
Renty Como				—

Wiédeński kurs wekslów.

	Dnia 28. marca.	w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$141^1/_2$ $^3/_4$ 142 $142^3/_4$ 143	142	uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24^1/_2$ fl.	141 142 $142^1/_4$	$141^1/_2$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	168	168	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	105 $^1/_2$ 106 107 108	$106^1/_2$	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	13.48 50 55 58 14	13.57	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	139 $^1/_2$	$139^1/_4$	2 m.
Marsylia za 300 franków	$169^1/_8$	$169^1/_2$	2 m.
Paryż za 300 franków	170	170	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	199	199	31T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	31T. S.
Cesarskie dukaty		—	Agio

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 29. marca o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam —. — Augsburg $146^1/_2$. — Frankfurt $146^1/_2$. — Hamburg $110^1/_2$. – Liwurna — l. Londyn 14.23. Medyolan $143^1/_2$. Paryż 174 l.

Obligacye długu państwa 5% $79^3/_8$—$79^7/_{16}$. Detto S. B. 5% 103 — 105. Detto $4^1/_2$% $69^3/_4$—70. Detto 4% 64 — $64^1/_2$. Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 84 — 85. Detto z r. 1852 4% $82^1/_2$ — 83. Detto 3% 51 — $51^1/_2$. Detto $2^1/_2$% 40 — $40^1/_8$. Detto 1% — —. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% $77^1/_2$ — 78. Detto z krajów kor. 5% $76^1/_2$ — 77. Pożyczka z r. 1834 200 — $200^1/_2$. Detto z r. 1839 110 — $110^1/_4$. Oblig. bankowe $2^1/_2$% 54 — 55. Obl. lom. wen. pożyczki z r. 1850 5% 98 — $98^1/_2$. Akcye bankowe z ujmą 1035—1040. Detto bez ujmy 940 — 950. Akcye bankowe now. wydania 855—860. Akcye banku eskomp. 84—$84^1/_2$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $211^1/_4$—$211^1/_2$. Detto Glognickiej — — —. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 215—218.

Detto Tyrnawskiej 1. wydania — — —. Detto 2. wydania — — —. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej $51^{1}/_{2}$ — 52. Detto żeglugi parowej 530 — 533. Detto 11. wydania 514—516. Detto 12. wydania 507—510. Detto Lloyda 520—530. Detto młyna parowego wiédeń. 126 — 127. Renty Como 12 — $12^{1}/_{4}$. Esterhazego losy na 40 złr. 78 — $78^{1}/_{4}$. Windischgrätza losy $26^{3}/_{4}$—$26^{7}/_{8}$. Waldsteina losy $28^{1}/_{2}$—$28^{3}/_{4}$. Keglevicha losy $10^{1}/_{4}$—$10^{3}/_{8}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio $49^{1}/_{4}$—$49^{3}/_{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 29. marca o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $49^{1}/_{4}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $48^{3}/_{4}$. Ros. imperyały 11.30. Srebra agio 44 gotówką.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 31 marca.

Obligacye długu państwa 5% $82^{1}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$% 73; 4% —; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; $2^{1}/_{2}$% —. Losy z r. 1834 —; z. r. 1839 $113^{1}/_{4}$. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bank. 1090. Akcye kolei półn. 2150. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 547. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 złr. $426^{1}/_{4}$ złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 139 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $138^{3}/_{4}$ l. 2. m. Hamburg 104 l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 13.42. l. 3. m. Medyolan 137. Marsylia — l. Paryż 164 l. Bukareszt 212. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 43. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. marca.

HHr. Starzeńscy Adam i Celina, z Krzywca. -- PP. Czermińscy Julian i Stanisław, z Brzeżan.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30. marca.

Hr. Gołuchowski Stanisław, do Kopyczyniec.—Hr. Skarbek Włodzimierz do Podhajczyk. — PP. Schanz, c. k. jenerał-major, do Drohowyża. — Kunaszewski Hieronim, do Zeliborów. — Kriegshaber Alojzy, do Koralówki. — Prepeliczay Julian, c. k. porucznik, do Krakowa. — Modes, c. k. porucznik, do Hermansztadtu.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 31. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	''	'''	''''				
6 god. zrana	28	0	9	+ 1°	+ 4°	wschodni₀	pochmurno
2 god. pop.	28	0	6	+ 4°	+ 1°	połud.-wschodni	"
10 god. wie.	28	0	8	+ 2°		"	"

T E A T R.

Dziś: na dochód JP. Fallenbach, przedstawienie niem.: „**Die Teufelsmühle am Wienerberge.**"

Jutro: Na dochód JP. Leona Rudkiewicza przedstawiona będzie zabawa dramatyczna w 3 oddziałach p. n.: „**Wieniec wesołości.**" — Przedostatni występ JPanny Anieli *Szuszkiewiczówny* przy pożegnaniu tutejszej sceny.

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 31. marca 1854.

					złr.	kr.	den.
Stan wkładek pieniężnych z dniem 28. lutego 1854					3,041.918	15	1
Od 1. do 31. marca 1854 włożyło 755 stron	złr. 99.273	kr. 52	den. —				
„ „ „ wypłacono 689 stronom	— 115.807	— 15	— 2				
a zatem ubyło					— 16.533	— 23	— 2
Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. marca 1854					— 3,025.384	— 51	— 3
Kapitał galic. instytutu ciemnych (w osobnym rachunku)					— 3.238	— 7	— 2
Fundusz pożyczkowy Franciszka Józefa dla profesyonistów lwowskich (w osobnym rachunku)					— 47	— 26	— —
Ogół					— 3,028.670	— 25	— 1

Na to ma Zakład na dniu 31. marca 1854:

	złr.	kr.	den.
a) na hypotekach	2,493.026	55	--
b) w pożyczce gminie miasta Lwowa udzielonej	— 27.000	— —	— -
c) w zastawach na papiery publiczne i t. d.	— 41.065	— —	-
d) w wekslach eskontowanych	— 179.418	— 40	— -
e) w galicyjskich listach zastawnych	— 148.700	— —	— -
f) w obligacyach pożyczki Państwa z r. 1851 lit. A., z r. 1852 i z r. 1854	— 30.000	— —	— -
g) w gotowiźnie	— 256.629	— 16	— 2
razem	— 3,175.839	— 51	— 2
Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę	— 3,028.670	— 25	— 1
Okazuje się przewyżka w sumie	— 147.169	— 26	— 1

W którato sumę wchodzi: prowizya od 1. stycznia 1854 stronom się należąca, tudzież prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobraną, Fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 31. marca 1854.

Od Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimiérz hr. Krasicki, naddyrektor.
S. Krawczykiewicz, dyrektor.

K R O N I K A.

Przedwczoraj dnia 30. marca zakończył po krótkich cierpieniach o godz. 11 przedpołudniem życie doczesne JW. krajczy koronny **Kazimierz hrabia Badeni**, kawaler c. k. orderu Leopolda, dyrektor galicyjskiego Zakładu Ślepych i Nadkurator-Zastępca galicyjskiej kasy oszczędności. Zasłużony obywatel w kraju, odnosi po sobie żal współziomków, szanujących w nim wdzięczną pamięć cnót i zasług obywatelskich.

— Gazeta Prazka zawiéra rozpisanie konkursu na plan czeskiego teatru narodowego w Pradze. Nagroda wyznaczona za najstosowniejszy i najkorzystniejszy plan, mający oraz odpowiedzieć wszelkim wymaganiom estetyki, wynosi 1000 złr. m. k. Najlepszy z kolei plan otrzyma nagrodę 300 złr. m. k. Termin konkursowy do przedłozenia planów wyznaczono na sześć miesięcy od dnia publicznego ogłoszenia. O wartości planów, które po przysłaniu wystawione będą przez dni czternaście publicznie w stosownym lokalu, ażeby opinia publiczna i prasa mogły je ocenić, rozstrzygać będzie osobna komisya w drodze ballotowania. Komisya ta będzie się składać pod przewodnictwem przełożonego komitetu z czterech architektów nie mających udziału w konkursie i czterech innych artystycznie wykształconych znawców. Wezwano wszystkich architektów z zawodu, ażeby dla zaprojektowanej budowy czeskiego teatru narodowego układali i przysyłali plany z przestrzeganiem warunków zawartych w programie budowy. Koszta budowy nie mogą przekraczać sumy 150.000 złr. m. k.

— Na gruncie Odeum, w tak zwanym Thiergarten w Berlinie wydarzył się dnia 20. b. m. smutny przypadek. Właściciel znajdującego się tam gazometru sprzedał go pewnemu fabrykantowi, który przyjął oraz obowiązek rozebrać i wywieźć go ztamtąd. Robotnicy, którym to polecono, zaniedbali zasięgnąć pierwej zdania znawców, czyli w gazometrze znajduje się gaz jeszcze. Wzięli się spokojnie do roboty, podnieśli wieko gazometru, zkąd się gaz wydobył; przez pomięszanie się z powietrzem atmosferycznem utworzyła się warstwa gazu explodującego (Knallgas), do którego dwaj zajęci tam robotnicy zbliżyli zapewne zapaloną świécę; obadwa wyrzuceni z wiekiem w górę spadli do gazometru, w którym był osad z węgli kamiennych. Wyciągnięto ich nieżywych. Dach budynku zupełnie zerwało, a ściany popękały.

— Całe trzody myszy pustoszą pola Alzacyi. Prefekt Niższego Renu nakazał wytępienie tej plagi, zalecając pewien gatunek bardzo dobrych łapek. Za pomocą tych łapek złapano w ciągu 36 dni na przestrzeni 20 hektarów 15.315 myszy.

— W ostatnim tygodniu obstalowano z Hamburga u węgierskich handlarzy bydłem liwerunki znacznych ilości nierogacizny. Domy hamburgskie, które te obstalunki robią, przyjęły na siebie zaprowiantowanie floty angielskiej i żądają, ażeby zamówione trzody za sześć tygodni do Hamburga przypędzono. Magazyny żywności zakładają w Kiel, a liwerunki takie będą się odbywać w ciągu wojny regularnie co miesiąc.

— Odwołanemu z Indyi kapitanowi francuskiemu d'Orguny nadał król Birmy przed wyjazdem godność tak zwanego „Bogie" i nadjenerała. Nadanie tej godności odbyło się w Awie z wielką okazałością; monarcha rzekł przy tej sposobności do kapitana d'Orguny, że powołany został do króla dla otrzymania honorów, jakich dotychczas żadnemu Europejczykowi nie nadano. Potem odczytał herold edykt motywujący nadanie godności Francuzowi i proklamujący kapitana d'Orguny „Neh-Myo The-en-zah-ah", t. j. kuzyn Cesarza, mąż pięknej postawy i wódz niezwyciężony.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 13. Dodatku tygodniowego.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.